

V enem mesecu padlo 8 ruskih trdnjav.

Zgodovina pozna malo primera, da bi v tako kratkem času padla skupina trdnjav, katere so zidali Rusi desetletja. V zadnjih dnevih so padle naslednje trdnjave: Rožan 23. julija, Pultusk 23. julija, Varšava 4. avgusta, Ivangorod 4. avgusta, Lomža 9. avgusta, Viszna 11. avgusta, Kovno 14. avgusta, Novoorgievsk 20. avgusta. Se prej pa so bile vzete utrde ob izlivu Nareva: Sieroch, Zegrze in Ostrolenka.

Rusi že imajo japonske topove.

V noči od 19. na 20. avgust so avstrijske čete severoizhodno od bukovinske meje napadle ruske postojanke. Napad je bil tako srdit, da je med Rusi nastala velika zmešnjava. Končno so naši ujeli moštvo dveh ruskih strelskih jarkov. Rusi so v tem boju že uporabljali japonske topove. Rusi so morali s povsodnim streljanjem prenehati, ker jim je zmanjkalo streliva. Ob besarabski meji se vrši živahni artilerijski boj. Naši so zavzeli več ruskih strelskih jarkov. Ob Dnjestrju so Rusi zadnje dni poskušali na nekaterih mestih predreti našo črto, a so došli le do naših žičnatih ograj. S krvavimi glavami so se morali zopet umakniti.

Japonske granate za Rusijo.

Japonska vlada se je zavezala, da bo oddala od 1. septembra naprej vsak dan Rusiji 50.000 granat. Med mestoma Vladivostok in Irkutsk je zgrajena posebna železnica za prevažanje municije iz Japonske. V Petrograd je že došla posebna japonska komisija, ki bo nadzorovala japonske pošiljke municije.

Zakaj je Srbija mirna?

Zadnji čas je Rusija pritisnila na Srbijo, naj začne z ofenzivo proti Avstriji in tako razbremeni rusko armado. Kakor se je poročalo, je srbska vlada odločno odklonila te ruske želje in izjavila, da bi bil za Srbijo samoumor, če bi zdaj hotela začeti ofenzivo proti Avstriji. Srbska armada, ki je v bojih, pomanjkanju in boleznih veliko prestala, je sedaj toliko popravljena, da more srbske meje braniti tudi še proti močnemu sovražniku in ga presenetiti s svojo nezlomljivo obrambeno silo. Toda za napad manjka vsak predpogoj. Srbija ostane napram Avstriji nadalje mirna.

Na Balkanu.

Na Grškem je imenovan zopetni miteriskim predsednikom prijatelj četverospornega Venizelos. Izbral si je vse svoje stare ministre, razen vojnega ministra Danglisa, ki je sedaj kraljev zaupnik. Venizelos je baje moral kralju obljubiti, da bo varoval nepristranost Grčije, ki pa je lahko četverospornemu prijazna, da bo še držal dogovorov s Srbijo in da ne bo odstopil (Bolgarijo) grške zemlje.

Turški finančni minister je naznanil, da so pogajanja med Turčijo in Bolgarijo z ugodnim uspehom končana. To se pravi, da Turčija prostovoljno odstopi Bolgariji ono ozemlje, po katerem teče železnica do morske luke Dedeagac. (Za radi tega je neverjetno, da bi se Bolgarija zadovoljila z rusko ponudbo o Makedoniji in napadla Turčijo.)

Rusija je, kakor znano, obljubila Bolgarom Makedonijo, ako se udeleži vojske pri Dardanelah. Toda pri tem je smola, da Makedonija ni ruska, ampak deloma grška, deloma srbska. Grška pa noče niti za ped odstopiti od macedonske zemlje. Srbija v srcu tudi ni, a nazadnje bi se Srbija znala udati ruskemu pritisku. Dosedaj se še ni.

Dokler je Bolgarija mirna, se tudi Rumunija ne bo nagnila niti na eno niti na drugo stran. Rumunija dela neprestano težave zaradi izvoza svojega žita in zaradi prevoza municije in topov za Turčijo.

Svaja med Nemčijo in Ameriko.

Amerika in Nemčija sta se nanovo svadili. Angleški parnik „Arabik“ se je potopil in z njim 3 ameriški državljani. Angleži pravijo, da je ladjo torpediral nemški podmorski čoln, drugi zopet trdijo, da je zavožila na mmo. Preiskava še ni končana. V Ameriki se zopet strastno hujša za vojsko proti Nemčiji. Vendar ni verjetno, da bi prišlo do krvavega spopada.

Danska, Norveška in Švedska.

Severne države Danska, Norveška in Švedska so bile trenutno zelo hude na Nemčijo. Danska je bila huda, ker je neka nemška torpedovka v danskem vodstvu uničila angleški podmorski čoln „E 13“, ki se je bil zatekel pred njo proti danskemu otročju. Danska vlada je proti kršenju svoje nepristranosti ugovarjala. Nemška vlada je na to izrekla svoje obžalovanje ter naročila svoj mornarici, da se v bodoče ozira na dansko nepristranost. Veliko razburjenje je zavladalo tudi na Norveškem. Nemški podmorski čoln je ustavil norveški parnik „Haakon VII.“ ter odvil na njem se nahajajočo pošto za Anglijo in Francijo. Norveška vlada je proti temu čisto protestirala.

češ, da je pošta na nepristranskih parnikih v zmislu mednarodne določbe nedotakljiva. Nemška vlada stoji na stališču, da ta mednarodna določba sploh ni veljavna, ker je Rusija ni priznala. Nesporazumljenje med obema vladama, čeprav je Nemčija, ko je pošto preiskala, isto zopet vrnila Norveški, še ni poravnano. Rahločujnost Norvežanov pa je tako velika, da označujejo norveški krogi to zadevo za jako resno. Tudi Švedi imajo te dni svoje razburjenje. Nemški podmorski čoln je torpediral švedski parnik „Malmland“ in švedsko časopisje trdi, da je storil to, ne da bi pokazal zastavo, torej proti mednarodnim pravilom. Ta zadeva se bo dala pač brez vsjakih težkoč poravnati.

Obnavljanje in popravljanje mej.

(Cesarski ukaz z dne 22. julija 1915, drž. zak. 208.) Na podlagi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 141, je izdala cesarska vlada glede obnavljanja in popravljanja mej pri zemljiščih dne 22. julija 1915 sledeči ukaz:

§ 1.

§ 850 občnega državnega zakonika dobi napis „Obnavljanje in popravljanje mej“ in se mora glasiti:

„Ako so se mejniki med dvema zemljiščema po katerikoli okolnosti tako poškodovali, da bi mogli postati povsem nepoznani, ali ako so meje res nepoznatne ali sporne, ima vsak izmed sosedov pravico zahtevati sodno obnovitev ali popravek meje. V ta namen je povabiti sosedo na razpravo v postopanju izven spornih reči s pristavitkom, da se meja določi in da se postavijo mejniki, tudi če bi povabljenec izostal.“

§ 2.

§ 851 občnega državnega zakonika se mora glasiti:

„Ako so meje postale resnično nepoznatne, ali ako so iste sporne, se določijo po zadnjem mirnem posestnem stanu. Ako se ta posestni stan ne da dognati, mora sodišče sporno površino razdeliti po pravičnem preudarku.“

V koliko je vsaki stranki pridržano uveljaviti s pravdo svojo močnejšo pravico, se določi posebej.“

§ 3.

§ 853 občnega državnega zakonika se mora glasiti:

„Stroške postopanja morajo plačati sosedo po meri svojih mejnih črt. Predlagatelj mora plačati stroške postopanja, ako se pokaže iz razprave, da ni bilo potrebno obnavljati ali popravljati meje, ker se meja ni izpodbijala, ali ker je bila zadosti poznana, ali ker so bili drugi udeleženci pripravljeni izvensodno postaviti mejnike. Stroške zastopanja mora plačati zastopanec sam.“

Ako se je povzročilo postopanje z ardenjem mirne posesti, more sodišče naložiti stroške docela ali deloma stranki, ki je povzročila spor.“

§ 4.

„Ako se določi meja po § 851 občnega državnega zakonika, mora sodišče hkratu izreči, ali presega vrednost sporne površine znesek 100 K. Ako ga presega, je vsaki stranki pridržano, uveljaviti svojo močnejšo pravico s pravdo.“

Rekurzi zoper odločbe sodišča druge stopnje v postopanju za obnavljanje in popravljanje mej niso dopustni.“

§ 6.

„Na razprave o obnavljanju ali popravljanju mej, ki pred pričetkom veljavnosti tega cesarskega ukaza že tečejo s tem, da so je na pristojnem sodišču vložila prošnja ali tožba, se ne uporabljajo sprednja določila.“

Določila tega cesarskega ukaza dobe moč z dnem razglasitve. Izvršiti ta cesarski ukaz je naročeno pravosodnemu ministru in sicer v sporazumu z udeleženi ministri.

Savinjčani!

Savinjsko prebivalstvo si želi prilike, da na vide in slovesen način da izraza svojim verskim, narodnim in domoljubnim čustvom ob sedanjih velikih dogodkih, katere doživljamo. Ker pa se vsled prometnih težav ni moglo udeležiti vseslovenskega romanja na Brezje, zato se priredi za Savinjsko dolino in sosedo

v nedeljo, dne 29. avgusta 1915 veliko domoljubno romanje k Sv. Križu na Ojki.

Prosili bomo, na tem priljubljenem romarskem kraju Mater Božjo, da priporoča naše molitve za presvitlega cesarja, za zmago hrabre naše armade, za ljubo Avstrijo in našo milo slovensko domovino Vsemogočnemu v uslišanje.

Ob 8. uri bo prva sv. maša, nakar bo izpostavljeno presv. Rešnje Telo do glavnega sv. opravila v molitev.

Glavno sv. opravilo s slovesno pridigo (prof. dr. J. Hohnjec) bo ob 11. uri predpoldne. Priporoča se, da pridejo č. gg. dušni pastirji s procesijami. Savinjski romarski odbor.

Razne novice.

• **Duhovniške vesti.** Nastavljeni so naslednji č. gg. novomašniki kot kaplani: Karol Arlič v St. Jurij ob južni železnici, Karol Guček v Muto, Konr. Jarh v Galiciji, Josip Jeraj v Celje, Alojzij Kosi v Staritrg, Matija Krevh na Remšnik, Ivan Krušič v Solčavo, Bogdan Lendovšek pri Sv. Martinu na Pohorju, Josip Rehar v Laporje, Jakob Šafošnik v Leskovec, Maks Slander v Dramlje pri St. Juriju, Feliks Vrščič k Sv. Tomažu blizu Ormoža, J. Žmave v Rajhenburg. — Prestavljena sta č. gg. kaplana: Adolf Gril iz Mute v Trbovlje, Anton Čečko iz Dra-

melj v Poljčane. — Zopet nastavljen kot kaplan v Koprivnici je tamošnji provizor č. g. Jurij Cvetko.

• **Vojni kurat č. g. Vlačav Jastrobnik** je dne 18. avgusta v mestu Novo-Radomsk na Rusko-Poljskem (blizu reke Varte, severozahodno od Krakova) služil sv. mašo za presvitlega cesarja.

• **Sv. birma** v Lituji. Ta se vrši 2. septembra v prostiškii cerkvi sv. Jurija, dne 4. septembra pa v minoritski cerkvi sv. Petra in Pavla.

• **Zopet obrekoval katoliški duhovnik.** Kako neutemeljeno se obrekuje katoliški duhovščino, kaže zopet sledeči slučaj: V št. 383 z dne 17. avgusta t. l. v Olomucu na Moravskem izhajajočega katoliškega lista „Našinec“ je moral objaviti Jakob Kulha, c. kr. poštar v Radošicah na Moravskem sledeči preklie: „Podpisani Jakob Kulha, c. kr. poštar v Radošicah, sem naperil ovadbo pri c. kr. domobranskem divizijskem sodišču na Dunaju zoper gospoda župnika Janca Neugebauerja v Podhradni Lohi, v kateri sem ga obdolžil, češ, župnik Neugebauer se je v nekem pogovoru sovražno izrazil o nemškem cesarju in nemški državi. Uvedena preiskava je pa dognala, da je bila moja obdolžitev neresnična in župnik je bil oproščen. Župnik Neugebauer je nato tožil mene zaradi razžaljenja časti. Priznam, da je bila dotična obdolžitev, vsled katere se je čutil gospod župnik Neugebauer razžaljenega na svoji časti, popojnoma iz trle izvita, prošim gospoda župnika za oproščenje ter da odstopi od sodnijskega zasledovanja. Zajedno tudi ne ugovarjam, da se ta moj preklie objavi v časopisju.“

• **Katoliški duhovniki — žrtve zmot.** Koroški list „Kärntner Tagblatt“ piše: Ko je v lanskem letu izbruhnila vojska, je poglala boždan pred vohunstvom prav redke cvetke. V dobrem spominu je še, v kako velikem številu so zapirali katoliške duhovnike — tudi take, ki niso bili slovenske narodnosti. Zapirali so duhovnike na podlagi ovadbe, ne vselej samo iz prevelike bojazni pred vohunstvom. Vsi na Koroškem pozaprti katoliški duhovniki so bili spoznani za nedolžne in izpuščeni iz preiskovalnih zaporov, v katerih so morali presedeti v mnogih slučajih po več mescev. Dobili so sicer zadoščenje in rešena je bila njihova čast, toda škoda, ki so se trpeli na duši in na zdravju ter v gmočem oziru, jim pa ne more nihče povrniti. Skoraj se zdi, kakor da bi se hotela „žaloigra zmot“ ponavljati še celo ob priliki naše najnovjše vojske z Italijani. Tako n. pr. so zaprli pred par tedni župnika Kukačko v Ukva na Koroškem, baje tudi zaradi vohunstva. Sedaj se je pa samoumevno dognalo, da je bila ovadba neutemeljena in župnika Kukačko so izpustili iz preiskovalnega zapora. Kako lahko se osumi duhovnika, je razvidno iz sledečih slučajev: Na neki višini pri Trbižu so opazili ogujene žarke. Kmalu nato so osuxili župnika Brauna v Kokovu, da je datal sovražniku svetlobna žamenja. Sreča pa je bila, da je župnik dokazal, kje se je tedaj, ko je na v šini gorelo, nahajal. Vrhutega se je dokazalo, da so delavci zakurili na višini in si kuhali večerjo, a so pozabili ugasniti ogenj. Zopet drug slučaj: Na zvoniku župne cerkve v Trbižu so zapazili, da je bila polovica okna le na pol zaprta. Takoj so prišli župnika Krauta, češ, dajal je sovražniku znamenja. Toda dognalo se je, da so šli ljudje na zvonik župne cerkve in obendovali krajsni razgled, a ko so zapustili zvonik, so pozabili zapreti okno! Iz tega je razvidno, na kako naravnost smešen in lahkomišeln način se lahko osumi katoliškega duhovnika vohunstva in koliko previdnosti je treba, da se mu ne dela krivice.

• **Nemel za Poljake.** V nemškem državnem zboru je pripravljala komisija sklenila s 15 glasovi proti 3, naj se črta oni jezikovni paragraf, ki je zabranjeval na shodih drug jezik, nego nemški. S tem hočejo Nemci (v nemški državi) poplačati zvestobo praskih Poljakov, ki so jo pokazali v sedanjih svetovni vojski. Tako Slovanom v nemški državi že sedaj med bojem na lep način poplačujejo njih žrtve v vojski.

• **Želje hrvatskega naroda.** Na cesarjev rojstni dan je sarajevski nadškof dr. Stadler povodom častitanja sedanjemu načelniku Bosne in Hercegovine izrekel željo, da se vse hrvaške dežele združijo v eno telo pod habsburško hišo. Nato je načelnik Bosne in Hercegovine pl. Sarkotič odgovoril: „Tu ni dvoma, da bodo po tej strašni vojski, ko zavladajo naši državni blaženi mir, se potrudili merodajni činitelji, da zadovoljijo pravičnim željam hrvatskega naroda.“ Ta izjava generala Sarkotiča je velevažna.

• **C. kr. učiteljice** v Mariboru. Gojenci, ki hočejo v šolskem letu 1915-16 na novo vstopiti, ozir. zopet vstopiti v ta zavod, naj to naznanijo ravnateljstvu s pošto dopisnico do 1. septembra t. l.

• **Prestolonaslednik pripel Slovenca hrabrostno svetinjo.** Korporal Alojzij Stranjsak, doma iz St. Jurja ob Ščavnici, piše dne 1. avgusta svoji svakinji: Najprisrčneše pozdrave iz te krvave Galicije! Naznačam Ti, da sem še vedno popolnoma zdrav in tudi upam, da še znanprej ostanem, če je božja volja. Dosedaj se mi je šlo vse po posebni sreči, tako da sem dobil posebno zaupanje do svojih predpostavljanih. Dne 22. julija nas je obiskal naš prestolonaslednik Karl Franc Jožef. Bil sem od njega laskavo pohvaljen in mi je tudi fastnoročno pripel služno hrabrostno svetinjo na prsi. Omenil je, da sem najmlajši podčastnik pri celim polku. Sedaj že delam izkušnjo za četovodja. Za tak kratek čas, kar sem pri vojaki, je to naglo napredovanje.

• **Odlikovani slovenski vojaki.** Srebrno hrabrostno svetinjo vrste je dobil četovodja 8. lov. bat. Ferišek Vinko, nadomestni stražmojster Zadnikar Franc, prideljen 2. bos.-here. polku. Srebrno hrab-